

infoblad

Protocollen 1,5 meter-economie

In dit infoblad geven MKB-Nederland en VNO-NCW informatie over de protocollen die branches/sectoren kunnen of moeten opstellen. Protocollen geven richting aan het veilig werken in bedrijven tijdens deze coronatijd.

Wat zijn protocollen?

Een protocol bevat een praktische invulling van de RIVM-richtlijnen voor ondernemers, medewerkers, bezoekers/klanten en leveranciers in een bepaalde branche of sector. Enerzijds is het doel om te zorgen dat een klant/gast op een veilige manier een bedrijf kan bezoeken en van zijn diensten gebruik kan maken. Anderzijds helpt het werknemers en leveranciers veilig te werken. Protocollen worden opgesteld door brancheorganisaties in afstemming met werknemersorganisaties of -vertegenwoordigers.

De overheid beschouwt de ingediende protocollen als een afspraak van de desbetreffende sector of branche met de bij hen aangesloten bedrijven en organisaties. De overheid geeft geen formele goed- of afkeuring.

A- en B-protocollen

A-protocollen

A-protocollen zijn protocollen voor *open sectoren*. A-protocollen zijn *vrijwillig*, maar moeten worden afgestemd met werknemers en het vakdepartement. Deze protocollen zijn dus geschikt voor sectoren (één of meerdere branches) die afstemming met de overheid en overeenstemming met de werknemersvertegenwoordiging wenselijk vinden. Premier Rutte heeft eind april in een debat met de Tweede Kamer gezegd dat deze A-protocollen van de branches zelf zijn en geen goedkeuring van de overheid nodig hebben. Afstemming betekent dus niet goedkeuring.

B-protocollen

B-protocollen zijn protocollen voor *gesloten sectoren* die weer open willen. Een protocol is *een voorwaarde* voor een sector om open te mogen. Ook voor B-protocollen geeft de overheid geen formele goed- of afkeuring, maar wel advies en ondersteuning, zodat de protocollen goed aansluiten bij de gezondheidsadviezen. De sector kan vervolgens zelf het protocol

vaststellen. De sector is ook zelf verantwoordelijk voor naleving van het protocol. Een vastgesteld B-protocol betekent echter niet dat de sector meteen open mag; hiervoor is een aparte politieke beslissing nodig.

Waarom moet een protocol worden voldaan?

Een protocol moet van de overheid voldoende aandacht besteden aan:

- a. RIVM-richtlijnen:
 - i) afstand houden
 - ii) bescherming
 - iii) hygiënemaatregelen.
- b. naleving van de maatregelen door betrokkenen
- c. alle facetten/ruimtes van bedrijven in een sector
- d. externe effecten zoals vervoer van medewerkers en drukte voor de deuren
- e. volledige communicatie naar alle stakeholders via toegankelijke tekst en/of beeld
- f. uitvoerbaarheid: is het protocol voldoende operationeel gemaakt?
- g. totstandkoming: zijn vakdepartement en werknemersorganisaties betrokken?

Juridische status protocollen

De protocollen hebben volgens de overheid geen juridische status. Dat betekent dat ze geen wettelijke basis of rechtsgevolgen hebben. Ze geven echter wel praktisch invulling aan de aanwijzing COVID-19 van de minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) en de noodverordeningen van de veiligheidsregio's. Dat houdt ook in dat bij wijziging van de aanwijzing COVID-19 van de minister van VWS en de noodverordeningen de protocollen daarop aangepast moeten worden als dat relevant is.

Wordt aan deze aanwijzing COVID-19 van de minister van VWS en de noodverordeningen niet voldaan, dan kan gehandhaafd worden door politie (enkel in de publieke ruimte), bijzondere opsporingsambtenaren van de gemeente (boa's) en toezichthouders. Een protocol is dus een vorm van zelfregulering.

De Inspectie SZW handhaaft niet op basis van de protocollen, maar op basis van Arbowetgeving, als het om de relatie werkgever-werknemer gaat. Daaronder valt dat er in een bedrijf veilig moet kunnen gewerkt, dus ook zonder gevaar voor besmetting met corona.

Op dit moment is in de aanwijzing en noodverordening vastgelegd welke sectoren de overheid heeft gesloten. Hierin wordt eventueel opgenomen onder welke voorwaarden een sector wel geopend kan zijn. De aanwijzing en noodverordening zijn en blijven de juridische basis.

De procedure

Een brancheorganisatie stelt een protocol op en stemt deze af met werknemersorganisaties of -vertegenwoordiging. Daarna geleiden MKB-Nederland en VNO-NCW het protocol door naar een interdepartementale werkgroep onder leiding van het ministerie van Economische Zaken en

Klimaat (EZK). Deze werkgroep bestaat uit vertegenwoordigers van de Nationaal Coördinator Terrorisme en Veiligheid (NCTV) en de ministeries van Economische Zaken en Klimaat (EZK), Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW), Infrastructuur en Waterstaat (I&W), Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) en Financiën.

De werkgroep ziet erop toe dat *protocollen in A-sectoren* (open sectoren) niet leiden tot méér maatschappelijk verkeer dan zou gebeuren in de situatie zonder protocol. Het is bijvoorbeeld niet de bedoeling dat met een protocol wordt afgeweken van de RIVM-regel om waar mogelijk thuis te werken.

Deze sectoren krijgen vervolgens een e-mail van de werkgroep met verbeteruggesties. De branche kan aan de slag met deze suggesties en het protocol vervolgens publiceren. Het protocol hoeft geen tweede keer te worden voorgelegd aan de werkgroep.

Voor de *B-protocollen* geldt dat er vanuit het zogenoemde Project Continuïteit ook een impactanalyse wordt gemaakt van de effecten op openbaar vervoer, openbare ruimte en handhaving die gepaard gaan met het weer opengaan van een sector.

De procedure voor gesloten sectoren is formeel zwaarder en kent meer gremia die een oordeel moeten vellen (ook de interdepartementale commissie crisisbeheersing ICCB en de ministeriële commissie crisisbeheersing MCCB, met name met oog op het politieke besluit om open te gaan). Maar ook hier geldt in principe dat branches hun protocol kunnen publiceren zodra het advies van de interdepartementale werkgroep verwerkt is.

Er is echter nog een politiek besluit nodig om open te mogen.

Alternatief: de handreiking

Open sectoren en branches die geen behoefte hebben aan een overheidstoets en waarvoor die ook niet is verplicht, kunnen er ook voor kiezen om een handreiking te maken voor hun leden, met advies over het toepassen van de RIVM-richtlijnen in hun sector.

Hoewel zo'n handleiding of handreiking inhoudelijk niet per se verschilt van een protocol, is het verstandig - om verwarring te voorkomen - de term protocol vooral te gebruiken voor documenten die de bovengenoemde formele procedure hebben doorlopen, waaronder afstemming met werknemersorganisaties.

Gezond en veilig werken

Gezond en veilig werken en specifiek de uit de Arbeidsomstandighedenwet voortvloeiende verplichtingen, zoals de risico-inventarisatie en -evaluatie worden niet in een protocol geregeld. Ook zonder protocol dient er voldaan te worden aan de zorgplicht van de werkgever op grond van de Arbeidsomstandighedenwet: de werkgever stelt de werknemer in staat zijn werk veilig en gezond te doen. Dit betekent dat de werkgever inventariseert welke risico's er zijn en hoe hij deze gaat aanpakken. De

werknemers dienen te weten welke maatregelen er gelden en houden zich ook aan de regels die opgesteld zijn.

VNO-NCW en MKB-Nederland zullen een centrale naar de aard van de bedrijfsactiviteiten modulair vormgegeven aanpak, opstellen. Bedrijven kunnen die aanpak overnemen.

Communicatie

Definitieve protocollen zijn te vinden op [de website van de Rijksoverheid](#).

Colofon

Dit infoblad is een uitgave van de Koninklijke Vereniging MKB-Nederland en Vereniging VNO-NCW, Postbus 93002, 2509 AA Den Haag
T. 070 – 349 09 09
www.mkb.nl/
www.vno-ncw.nl/

Dit infoblad is met zorg samengesteld. Er kan echter geen enkele aansprakelijkheid worden aanvaard voor eventuele onjuistheden of onvolkomenheden.

Vermenigvuldiging van (delen van) deze uitgave is toegestaan, mits met bronvermelding.

© Copyright VNO-NCW en MKB-Nederland mei 2020